

MEETCON

MESOPOTAMIA

3. INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

JUNE 02-05, 2026

MARDİN - TÜRKİYE

EDITOR:

Prof. Dr. Levent GÖKDEMİR

ISBN:

979-8-89695-441-5

www.meetcon.org

CONGRES ID		II-V
PROGRAM		VI_ XVIII
ACADEMIC INCENTIVE		XIX-XX
GALLERY		XXI- XXV
NOTIFICATIONS		XXVI-XXIX

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

**MEETCON - MESOPOTAMIA
3. INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS**

DATE AND PLACE

JUNE 02-05, 2026 / MARDİN-TÜRKİYE

MeetCon INTERNATIONAL CONGRESSES NETWORK

GENERAL COORDINATOR

Uzm. Seçil TOPÇU

EDITOR

Prof. Dr. Levent GÖKDEMİR

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Sadettin PAKSOY- Gaziantep University

Prof. Dr. Hasan ÇİFTÇİ, Harran University

Prof. Dr. Mahire HÜSEYNOVA - Azerbaijan State Pedagogical University

Prof. Dr. Hacer Huseynova, Azerbaijan State Pedagogical University

Prof. Dr. Abdullah GÖKTAŞ-Harran University

Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir BARUT, Harran University

Assoc. Prof. Dr. Gönül HASANOVA - Azerbaijan State Pedagogical University,

Assoc. Prof. Dr. Muhammed Felat AKTAN, Dicle Üniversitesi

Assoc. Prof. Dr. Ahmet YILMAZ, Atatürk University

Assoc. Prof. Dr. Hasan ŞAHİN, Harran University

Dr. Froilan MOBO-Phillipines Merchant Academy, Filipinos

Dr. Pelin YOLCU Dicle University

Dr. Elvan CAFEROV, Azerbaijan State Pedagogical University

ISBN: 979-8-89695-441-5

Copyright © Liberty

Liberty Publishing House
Water Street Corridor New York, NY 10038
www.libertyacademicbooks.com
+1 (314) 597-0372

ALL RIGHTS RESERVED NO PART OF THIS BOOK MAY BE REPRODUCED IN ANY FORM, BY PHOTOCOPYING OR BY ANY ELECTRONIC OR MECHANICAL MEANS, INCLUDING INFORMATION STORAGE OR RETRIEVAL SYSTEMS, WITHOUT PERMISSION IN WRITING FROM BOTH THE COPYRIGHT OWNER AND THE PUBLISHER OF THIS BOOK.

© Liberty Academic Publishers 2025

The digital PDF version of this title is available Open Access and distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits adaptation, alteration, reproduction and distribution for noncommercial use, without further permission provided the original work is attributed.

The derivative works do not need to be licensed on the same terms.

adopted by Mariam Rasulan

Issued: 23.06.2026

ISBN: 979-8-89695-441-5

INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

**THE TURKISH ADAPTATION AND PSYCHOMETRIC EVALUATION OF THE
COUNSELOR COGNITIVE COMPLEXITY (3C)-CLIENT PERCEPTIONS SCALE**

**PSİKOLOJİK DANIŞMANIN ÇOK BOYUTLU DANIŞMA YETKİNLİĞİ ÖLÇEĞİ:
DANIŞAN ALGISI FORMU'NUN TÜRK KÜLTÜRÜNE UYARLANMASI VE
PSİKOMETRİK DEĞERLENDİRİLMESİ**

Prof. Dr. Halil EKŞİ

Marmara University, Atatürk Faculty of Education, Department of Educational Sciences,
Istanbul, Turkey

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7520-4559>

M.A. Student Burak KAYA

Marmara University, Institute of Educational Sciences, Istanbul, Turkey

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-1993-3001>

Assoc. Prof. Dr. Sinan OKUR

Yıldız Technical University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences,
Istanbul, Turkey

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3439-5907>

ABSTRACT

Cognitive complexity is a key competency that enables psychological counselors to understand clients' multidimensional experiences and respond effectively in the counseling process. However, valid and reliable Turkish tools for assessing this competency from the client perspective are limited. Therefore, this study aimed to adapt the Counselor Cognitive Complexity (3C)–Client Perceptions Scale, developed by Gantt-Howrey (2025), into Turkish and examine its psychometric properties. The study group included 211 volunteer clients selected through convenience sampling, with a subsample of 46 participants used for criterion validity analyses. Construct validity was tested using confirmatory factor analysis, and reliability was examined through Cronbach's alpha, split-half reliability, and item analyses. Confirmatory factor analysis supported the two-factor structure of the 11-item scale, consisting of Counselor Multicultural Considerations and Counselor Actions in Session. The revised model demonstrated acceptable to good fit indices ($\chi^2/df = 1.89$, CFI= .984, TLI=.979, RMSEA= .065, SRMR= .070). Standardized factor loadings ranged from .49 to .75. Regarding criterion validity, the total 3C-Client Perceptions score showed a high positive and significant correlation with the Satisfaction with Therapy and Therapist Scale-Revised ($r = .73$, $p < .001$) and a moderate positive and significant correlation with the Working Alliance Inventory -Short

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Form ($r = .65$, $p < .001$). Internal consistency coefficients were calculated as $\alpha = .820$ for the total scale, $\alpha = .700$ for the Counselor Multicultural Considerations subscale, and $\alpha = .703$ for the Counselor Actions in Session subscale. In the split-half analyses, Spearman–Brown coefficients were .682 for the Counselor Multicultural Considerations subscale and .702 for the Counselor Actions in Session subscale. Item-total correlations and item analyses based on upper and lower 27% group comparisons also supported the discriminative power of the items ($p < .001$).

The findings indicate that the Turkish form of the Counselor Cognitive Complexity (3C)–Client Perceptions Scale is a valid and reliable measurement tool for assessing clients' perceptions of psychological counselors' cognitive complexity. The scale is considered a functional instrument that can be used in the evaluation of the psychological counseling process, counselor education, and supervision studies.

KeyWords: Cognitive Complexity; Psychological Counselor; Client Perception; Scale Adaptation; Validity; Reliability.

GİRİŞ

Danışanların ihtiyaçları, ifade biçimleri ve yaşantıları çok boyutlu ve öngörülemez nitelikte olduğundan, danışmanların danışma odası içinde ve dışında ortaya çıkan çeşitli bilgileri anlamlandırarak buna uygun yanıtlar vermeye hazır olması gerekmektedir (Castillo, 2018; Granello, 2010; McAuliffe & Lovell, 2006). Mevcut literatürde bu beceri bilişsel karmaşıklık (BK) kavramı ile açıklanmaktadır. Granello (2010), bilişsel karmaşıklık kavramını çoklu bakış açılarını özümseme, bütünleştirme ve kullanma becerisi olarak tanımlamaktadır. Benzer şekilde, Dolan vd. (2013) bu kavramı bireyin "farklı (birbiriyle bağdaşmayan) bakış açılarını sentezleyebilme yeteneği" olarak ifade eder. Bieri (1955) ise kavramı bireysel yapılar teorisi temelinde incelemiş ve bireylerin sosyal dünyayı bir yapılar sistemi aracılığıyla algıladıklarını öne sürmüştür. Bu yapı sistemleri daha belirgin şekilde farklılaşan bireylerin bilişsel olarak daha karmaşık olduğunu belirtmiştir.

Bilişsel karmaşıklığın kuramsal temelleri, farklı psikolojik yaklaşımlardan beslenen çok yönlü bir arka plana dayanmaktadır. Bu temellerden ilki Kelly'nin (1955) Kişisel Yapılar Kuramı'dır; bireylerin sosyal dünyayı kendilerine özgü bilişsel yapılar aracılığıyla anlamlandırıdığını ve bu yapıların insanları, deneyimleri ve olayları yorumlama biçimini belirlediğini öne sürer. Crockett (1965) bu yaklaşımı genişleterek bilişsel karmaşıklığı iki temel kavramla açıklamıştır: kişinin bir durumu tanımlarken kullandığı farklı özelliklerin sayısını ifade eden *farklılaşma* ve bu özellikler arasındaki ilişkileri anlamlı bir bütün hâline getirme kapasitesini temsil eden *bütünleştirme*. Perry (1981) ise bilişsel gelişimi, mutlak doğruların kabul edildiği ikici düşünce yapısından bilginin göreceli olduğunun tanındığı çok boyutlu düşünce aşamasına doğru ilerleyen bir süreç olarak tanımlamış; bu model bireyin zamanla belirsizliğe daha açık ve esnek bir bilişsel yapıya ulaştığını göstermesi bakımından alanyazında belirgin bir yer edinmiştir. Harvey, Hunt ve Schroder'in (1961) Kavramsal Sistemler Modeli ile Loevinger'in (1976) Ego Gelişimi Kuramı da bilişsel yapıların somut ve katı biçimlerden daha esnek ve bütünleştirici biçimlere doğru ilerlediğini ortaya koyarak bilişsel karmaşıklığın yalnızca bireysel bir kapasite değil, aynı zamanda gelişimsel bir süreç olduğunu vurgulamaktadır. Bu gelişimsel boyut, Piaget'nin (1977) özümseme ve uyumsama süreçleri aracılığıyla bireyin daha karmaşık ve

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

bütünleştirici bilişsel yapılara ulaştığını açıklayan denge kuramıyla da desteklenmektedir (Castillo, 2018).

Bilişsel karmaşıklığın psikolojik danışmanlık sürecindeki işlevi düşünüldüğünde, Welfare ve Borders (2010) kavramı Kelly (1955) gibi iki temel beceri üzerinden açıklar: Farklılaşma (differentiation) ve bütünleştirme (integration). Farklılaşma, bir danışmanın fark edebildiği danışan özelliklerinin sayısını ifade ederken bütünleştirme, danışmanın bu özelliklerin birbirine nasıl uyduğunu ve bir araya geldiğini anlamlandırma sistemini ifade etmektedir (Welfare ve Borders, 2010). Bilişsel boyuta ek olarak psikolojik danışma sürecinde duygunun rolünü de vurgulayan başka bir tanımda ise “duygu deneyimi etrafında gelişmiş şemalar oluşturma ve bu bilgiyi kişinin kendisini ve başkalarını daha iyi anlamak için kullanma becerisi” olarak tanımlanır (Tangen, 2017). Literatürde var olan tüm bu tanımlara ek olarak Castillo (2018), bilişsel karmaşıklık kavramını psikolojik danışmanın, danışanlar tarafından sunulan karmaşık ve genellikle belirsiz bilgileri bütünleştirme, sentezleme ve anlamlandırma becerisi olarak özetlemektedir.

Psikolojik danışma sürecinde bilişsel karmaşıklık, zihinsel bir kapasite olmasının yanı sıra empati, çok kültürlü yetkinlik ve belirsizliğe tahammül gibi temel danışman becerilerinin ön koşulu olarak kabul edilir (Castillo, 2018; Gantt-Howrey vd., 2024) Psikolojik danışmanlar için bu yetenek, danışanın öznel gerçekliğini ve kişilerarası dinamiklerini çoklu perspektifleri bütünleştirerek kavramayı, bu perspektifleri bütüncül bir yaklaşımla değerlendirerek terapötik rapportu güçlendirmeyi gerektirir (Castillo, 2018; Gantt-Howrey, 2025). Bu bağlamda, bilişsel olarak karmaşık danışmanlar, çok sayıda farklı bakış açısına daha açık olma eğilimindedir. Karar verme süreçlerinde somut kurallara ya da dış otorite figürlerine daha az bağımlı olmaktadır (Castillo, 2018). Bu durumun sonucu olarak, danışmanların danışanları etkileşimsel terimlerle tanımlamasını ve basitleştirilmiş klinik hipotezlerden kaçınmasını sağlayarak daha derinlemesine ve nesnel bir vaka formülasyonuna olanak tanımaktadır (Welfare ve Borders, 2010). Psikolojik danışmanların bilişsel karmaşıklık düzeyleri, danışma sürecinde sergiledikleri tutumlar ve gösterdikleri performans üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir (Meydan ve Koçyiğit-Özyiğit, 2016). Özellikle, bilişsel karmaşıklık, danışmanların danışan özelliklerini ne kadar farklılaştırabildiği ve bu özellikleri kendi içlerinde anlamlı bir sistemde birleştirebildiği ile ilişkilidir (Welfare ve Borders, 2010).

Danışan kavramsallaştırmalarının daha karmaşık hâle gelmesine ek olarak (Ladany vd., 2001; Ridley vd., 2011), psikolojik danışmanlık ve psikolojik danışman eğitimi literatüründe bilişsel karmaşıklık düzeyinin yüksek olmasının çeşitli başka yararları da tanımlanmıştır. Bu yararlar arasında daha yüksek ve daha tutarlı empati düzeyleri (Blaas ve Heck, 1978; McAuliffe ve Lovell, 2006), düşünmede ve beceri kullanımında daha fazla esneklik (Borders, 1989; McAuliffe ve Lovell, 2006), belirsizliğe daha yüksek tolerans (Granello, 2010; McAuliffe ve Lovell, 2006) ve danışmanlık becerilerini etkili biçimde kullanabilme ile danışanlardan elde edilen farklı bilgileri kavramsallaştırma amacıyla bütünleştirebilme becerileri yer almaktadır (Castillo, 2018; Welfare ve Borders, 2010). Düşük karmaşıklığa sahip danışmanlar karmaşık veya kararsız duygu durumları sunan danışanlara yanıt vermekte zorlanırken, yüksek bilişsel karmaşıklığa sahip danışmanlar bu karmaşık duygulanımlara uyum sağlamada ve terapötik ilişkiyi sürdürmede daha başarılıdır (Kimberlin ve Friesen, 1980).

Bilişsel karmaşıklık literatürünü sistematik bir derleme ile inceleyen bir çalışmada, yüksek bilişsel karmaşıklığa sahip kişilerin yapısal olarak karmaşık ve zengin tepkiler verdiğini, belirsizliğe daha fazla tolerans gösterdiğini, danışanlara daha çeşitli yanıtlar sunduğunu, ve

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

önyargı barındırmayan yargılar yapabildiğini ortaya koymuştur (Castillo, 2018). Düşük bilişsel karmaşıklığa sahip danışmanlar, olgudaki bir bilgiye fazla odaklanarak tanısıl belirtileri göz ardı ederek yanlı ve hatalı klinik yargılar verebilmektedir (Castillo, 2018). Boylamsal bir araştırma sonucunda, eğitim süreci boyunca danışman adaylarının danışanları tanımlarken kullandıkları bilişsel içerikte değişim olduğunu, fiziksel/biçimsel özelliklerden daha çok psikolojik özelliklere odaklanmanın arttığını bulmuştur (Fong vd., 1997). Danışman eğitimi bağlamında bilişsel karmaşıklığın incelendiği bir çalışmada, temel beceri eğitimi alan öğrencilerde, kontrol grubuna kıyasla bilişsel karmaşıklık düzeyinde anlamlı artış saptanmıştır. Bu da temel beceri derslerinin bilişsel karmaşıklığı geliştirebildiğini gösterir (Duys ve Hedstrom, 2000). Danışmanlık deneyimi, özellikle vaka kavramsallaştırmasında ayırt etme ve bütünleştirme boyutlarında deneyim, bilişsel karmaşıklığın danışan özeline ilişkin boyutunu artırmaktadır (Ladany vd., 2001). Martinez ve Dong (2020) yüksek BK'nın, çoklu bakış açısı alma, belirsizliği tolere etme ve esnek düşünme yoluyla çok kültürlü danışma yeterliğiyle pozitif ilişkili olduğunu ortaya koymuşlardır. Farkındalık, bilişsel esneklik ve bilişsel karmaşıklık birlikte çok kültürlü danışma yeterliliğindeki varyansın önemli bir kısmını açıklamaktadır. Mevcut ölçek uyarlamasına kaynak oluşturan orijinal çalışmada danışanların, danışmanlarının BK'sını nasıl algıladığını incelemiş ve algılanan bilişsel karmaşıklık ile danışan memnuniyeti arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Danışmanın danışanın dünya görüşünü anladığı ve uygun hedefler kurduğu algısı memnuniyeti yordamaktadır (Gantt-Howrey, 2025).

Psikolojik danışma sürecinde danışmanların bilişsel karmaşıklık düzeylerini değerlendirmeye yönelik literatürde farklı ölçme araçları geliştirilmiştir (Welfare ve Borders, 2010a, 2010b). Örneğin, Welfare ve Borders (2010) tarafından geliştirilen Counselor Cognitions Questionnaire, danışmanların bilişsel süreçlerini ve klinik karar verme yapılarını değerlendirmeye odaklanmaktadır. Bunun yanında, Duys ve Hedstrom (2000) bilişsel karmaşıklığı danışman beceri eğitimi bağlamında incelemiş ve danışmanların danışma sürecine ilişkin çok boyutlu düşünme kapasitelerini değerlendirmeye yönelik ölçme yaklaşımları sunmuştur. Ancak bu ölçme araçlarının çoğunun danışan algısından ziyade danışman öz değerlendirmesi, eğitim süreci performansı veya süpervizör gözlemleri temelinde yapılandırıldığı görülmektedir (Gantt-Howrey, 2025).

Psikolojik danışmanların bilişsel karmaşıklığını değerlendirmeye yönelik mevcut ölçme yaklaşımlarının önemli bir bölümü danışman gelişim modelleri, süpervizör temelli değerlendirmeler ve araştırmacı gözlemlerine dayanmaktadır (Stoltenberg ve McNeill, 2010; Welfare ve Borders, 2010). Bilişsel karmaşıklık ile klinik etkileşimler arasındaki ilişkiyi inceleyen literatürün sınırlı olduğu uzun süredir vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, Castillo (2018) son yirmi yıl içinde bu alanda gerçekleştirilen çalışma sayısının oldukça az olduğunu belirterek önemli bir araştırma boşluğuna dikkat çekmiştir. Ayrıca mevcut çalışmaların büyük ölçüde araştırmacı ve danışman bakış açılarıyla sınırlı kaldığı, danışanların psikolojik danışmanların bilişsel karmaşıklığını nasıl algıladıklarını değerlendiren ölçme araçlarının ise yeterince geliştirilmediği ifade edilmektedir (Gantt-Howrey, 2025).

Gantt-Howrey (2025), danışanların psikolojik danışmanlarının bilişsel karmaşıklığını doğrudan kendi algıları üzerinden değerlendirmek amacıyla *Counselor Cognitive Complexity (3C)-Client Perceptions Scale*'i (Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu) geliştirmiştir. Gantt-Howrey ve Kemer'in (2023) Q-metodolojisi çalışmasından türetilen kavramsal temellere dayanan ölçek, danışan memnuniyeti ve terapötik ittifak gibi süreç değişkenleri ile bilişsel karmaşıklık arasındaki ilişkiyi incelemeyi; danışman eğitimi ve

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

süpervizyon çıktılarının geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu özellikleriyle ölçek, danışan bakış açısından bilişsel karmaşıklığı değerlendiren güncel ve işlevsel bir araç olarak literatürdeki boşluğu doldurmaktadır.

Türkiye'de psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) alanında danışman gelişimi ve süpervizyon konularında son yıllarda önemli araştırmalar yürütülmüştür. Meydan ve Koçyiğit-Özyiğit (2016), Türk örnekleminde süpervizyon ilişkisini ve danışman adaylarının bilgi ile durumları işleme kapasitelerinin süpervizyon süreciyle ilişkisini incelemiş; bilişsel karmaşıklık düzeyinin danışman yeterliliğinin belirleyici bir bileşeni olduğuna dikkat çekmiştir. Kağnıcı (2013, 2019) çok kültürlü psikolojik danışma eğitimi ve süpervizyonu üzerine yürüttüğü çalışmalarla, kültürel çeşitliliğin yoğun olduğu Türkiye bağlamında danışman yeterliklerinin önemine ilişkin kapsamlı bir alanyazın oluşturmuştur. Mevcut literatür, bilişsel karmaşıklık ile çok kültürlü danışma yetkinliği arasında pozitif ilişki olduğunu göstermektedir (Martinez ve Dong, 2020). Siviş-Çetinkaya ve Kararımak (2012) ile Aladağ ve Kemer (2016) ise psikolojik danışman eğitiminin niteliğini artırmaya yönelik müfredat ve uygulama odaklı çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bununla birlikte söz konusu araştırmaların tamamında yöntemsel bir ortak nokta dikkat çekmektedir: danışman değerlendirmeleri öz-bildirim ölçekleri, süpervizör gözlemleri veya nitel süreç analizlerine dayandırılmış; danışanların psikolojik danışmanlarının bilişsel karmaşıklık düzeylerine ilişkin algılarını doğrudan ve psikometrik olarak değerlendiren standart bir ölçme aracına yer verilmemiştir. Türkiye Ölçme Araçları Dizini (TOAD) ve ilgili ulusal dergiler incelendiğinde de bu boşluk açıkça görülmektedir: psikolojik danışmanlık alanında terapötik ittifak (Gülüm vd., 2018) ve danışan memnuniyeti (Ünverdi Demir vd., 2025) gibi sürece ait bazı değişkenler için geçerli Türkçe ölçüm araçları bulunmakla birlikte, danışan perspektifinden bilişsel karmaşıklığı merkeze alan bir ölçeğin yokluğu alanyazındaki önemli bir yöntemsel kısıtlılık olmayı sürdürmektedir. Türkçe psikolojik danışma literatüründe, psikolojik danışmanların bilişsel karmaşıklık seviyelerini değerlendirebilecek ayrıca bunu danışanların algıları üzerinden yapan standart ve doğrudan bir ölçme aracı bulunmamaktadır. Mevcut literatür incelendiğinde Türkiye gibi kültürel çeşitliliğin yoğun olduğu bir toplumda danışmanın çok boyutlu düşünme ve çok kültürlü farkındalık kapasitesini ölçen güncel bir aracın eksikliği görülmektedir. Bu doğrultuda söz konusu ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması, psikolojik danışmanların bilişsel karmaşıklık düzeylerinin danışan algıları temelinde değerlendirilmesine yönelik literatüre önemli katkılar sağlayacaktır. Bu araştırmanın temel problemi, geliştirilen Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun Türk kültürüne uyarlanarak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olup olmadığının incelenmesidir.

•

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, halihazırda psikolojik danışma hizmeti almakta olan ya da danışma sürecini tamamlamış toplam 211 gönüllü katılımcı oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, kolay erişilebilen veya temas kurulabilen gruplardan örneklem seçilmesini ifade etmektedir (Büyüköztürk vd., 2016). Katılımcıların tamamına Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu uygulanmıştır, ölçüt geçerliğini sınamak amacıyla ise bu katılımcıların 46'sına Gözden Geçirilmiş Terapi ve Terapistten Memnuniyet

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Ölçeği (TTMÖ-G) ve Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu (ÇİE-KF) da uygulanmıştır. Sonraki aşamada uyarlanan ölçeğin yapı geçerliği ve iç tutarlık güvenirliği analizleri 211 katılımcıdan alınan veriler üzerinden gerçekleştirilmiştir (Comrey ve Lee, 2013; Jackson, 2003; Kline, 2023).

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin tüm frekans ve yüzde dağılımları Tablo 1’de ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Tablo 1
Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişken	Alt Kategori	<i>n</i>	%
Cinsiyet			
	Kadın	141	66.82
	Erkek	70	33.18
Yaş Grubu			
	18-29	175	82.94
	30-39	31	14.69
	40-49	2	0.95
	50 ve üzeri	3	1.42
Eğitim Seviyesi			
	İlkokul	3	1.42
	Ortaokul	2	0.95
	Lise veya dengi okul	9	4.27
	Ön Lisans	6	2.84
	Lisans	106	50.24
	Yüksek Lisans	71	33.65
	Doktora	14	6.64
Seans Sayısı			
	1-3 seans	81	38.39
	4-7 seans	71	33.65
	8-12 seans	16	7.58
	12 ve üzeri seans	43	19.91
Hizmet Alınan Kurum			
	Özel klinik / Psikolojik danışmanlık merkezi	104	49.29

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Okul / Üniversite	58	27.49
Kamu kurumu (Hastane, Bakanlık, KYK vb.)	49	23.22

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu

Katılımcılardan yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve psikolojik danışma süreçlerine ilişkin bilgileri toplamak amacıyla bir demografik bilgi formu kullanılmıştır. Katılımcılara kaç seans psikolojik danışma hizmeti aldıkları ve psikolojik danışma hizmetini hangi kurumdan aldıkları sorulmuştur.

Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu

Bu çalışmada kullanılan Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu danışanların psikolojik danışmanlarının bilişsel karmaşıklık düzeylerine ilişkin algılarını değerlendirmek amacıyla Alexandra Gantt-Howrey (2025) tarafından geliştirilmiştir.

Ölçeğin Türkçe adlandırılmasında “Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu” ifadesi tercih edilmiştir. Bu tercih, orijinal ölçekte yer alan cognitive complexity kavramının Türkçede doğrudan “bilişsel karmaşıklık” olarak karşılanmasının, kavramın danışma sürecindeki mesleki ve uygulamalı anlamını yeterince yansıtmaması nedeniyle yapılmıştır. Ölçek maddeleri incelendiğinde aracın yalnızca danışmanın bilişsel kapasitesini değil; danışanın dünya görüşünü ve yaşam bağlamını anlayabilme, belirsizlik ve farklılıklarla çalışabilme, önyargı ve kalıp yargılardan kaçınabilme, etik davranabilme, uygun hedefler belirleyebilme ve oturum içinde danışanın ihtiyaçlarına uygun tepkiler verebilme gibi danışan tarafından gözlenebilir mesleki yetkinlikleri değerlendirdiği görülmektedir. Bu nedenle “çok boyutlu danışma yetkinliği” ifadesinin, hem orijinal kavramın çoklu bakış açılarını bütünleştirme anlamını koruduğu hem de ölçeğin danışan algısına yansıyan uygulamalı danışman yeterliğini daha açık biçimde ifade ettiği düşünülmüştür.

Ölçek, danışanların danışmanlarının oturum sürecindeki davranışlarını ve çok kültürlü duyarlılıklarını değerlendirmeye yönelik hazırlanmıştır. Ölçeğin geliştirme çalışması Amerika Birleşik Devletleri’nde son bir yıl içerisinde en az üç oturuma katılmış 390 danışan ile gerçekleştirilmiştir. Ölçek başlangıçta 23 maddeden oluşturulmuş, açıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda 11 maddelik nihai form elde edilmiştir. Ölçek “Oturum İçindeki Danışman Davranışları” ve “Danışmanın Çok Kültürlü Duyarlılığı” olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Değerlendirme sürecinde 4’lü Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. Ölçekte yer alan maddeler 1 (Kesinlikle Katılmıyorum) ile 4 (Kesinlikle Katılıyorum) arasında puanlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, danışanın danışmanını daha yüksek düzeyde bilişsel karmaşıklığa sahip olarak algıladığını göstermektedir. Ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemek amacıyla açıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA)

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

uygulanmıştır. AFA sonuçlarına göre iki faktörlü yapının toplam varyansın %55.88'ini açıkladığı belirlenmiştir. DFA sonuçları ise modelin iyi uyum değerlerine sahip olduğunu göstermiştir ($\chi^2(43)=84.67$, CFI=.96, TLI=.95, RMSEA=.07, SRMR=.04). Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı Cronbach alfa yöntemi ile hesaplanmış ve ölçeğin geneli için $\alpha=.91$ bulunmuştur. Ayrıca ölçek puanları ile danışan memnuniyeti arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=.54$, $p<.001$). Yapılan analizler sonucunda ölçeğin geçerli, güvenilir ve iç tutarlılığı yüksek bir ölçme aracı olduğu ortaya konmuştur (Gantt-Howrey, 2025).

Gözden Geçirilmiş Terapi ve Terapistten Memnuniyet Ölçeği (TTMÖ-G)

Çalışmanın ölçüt bağımlı geçerliğini incelemek amacıyla Büşra Ünverdi Demir, Betül Gülcan Çakmak ve Seval Erden Çınar tarafından Türkçeye uyarlanan Gözden Geçirilmiş Terapi ve Terapistten Memnuniyet Ölçeği (TTMÖ-G) kullanılmıştır. Ölçek, danışanların terapi sürecinden ve terapistlerinden duydukları memnuniyet düzeyini belirlemeyi amaçlamaktadır. Orijinal formu T. P. Oei ve A. L. Green (2008) tarafından geliştirilmiş olup Türkçe uyarlama çalışması 262 katılımcı üzerinde yürütülmüştür. Ölçek toplam 13 maddeden oluşmakta ve “terapiden memnuniyet” ile “terapistten memnuniyet” olmak üzere iki alt boyut içermektedir. Maddeler 5’li Likert tipinde derecelendirilmekte olup puanlama 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (kesinlikle katılıyorum) arasında değişmektedir.

Uyarlama çalışmasında gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin iki faktörlü yapısının doğrulandığı ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğu belirlenmiştir ($\chi^2/df=2.74$, RMSEA=.08, SRMR=.04, TLI=.93, CFI=.95, GFI=.91). Ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında ölçek puanları ile Çalışma İttifakı Envanteri-Kısa Formu ve İlgörü Ölçeği arasındaki ilişkiler incelenmiş; TTMÖ-G ile Çalışma İttifakı Envanteri arasında yüksek düzeyde pozitif ilişki ($r=.85$, $p<.05$), İlgörü Ölçeği ile ise düşük düzeyde pozitif ilişki ($r=.26$, $p<.05$) bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı toplam ölçek için .92, terapiden memnuniyet alt boyutu için .86 ve terapistten memnuniyet alt boyutu için .84 olarak rapor edilmiştir.

Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu (ÇİE-KF)

Çalışmanın ölçüt bağımlı geçerliğini incelemek amacıyla kullanılan ölçüm araçlarından bir diğeri Gülüm, Uluç ve Soygüt (2018) tarafından geliştirilen Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu’dur (ÇİE-KF). Ölçeğin orijinal formu Bordin’in (1979) pan-teorik terapötik ittifak kavramsallaştırmasına dayalı olarak Horvath ve Greenberg (1989) tarafından geliştirilmiş; tam formun Türkçe uyarlaması ise Soygüt ve Işıklı (2008) tarafından gerçekleştirilmiştir. Kısa form, Tracey ve Kokotovic’in (1989) önerdikleri madde yapısı esas alınarak oluşturulmuş ve Türk örnekleminde psikometrik özellikleri Gülüm vd. (2018) tarafından incelenmiştir. Ölçek; görev (task), amaç (goal) ve bağ (bond) olmak üzere üç alt boyuttan oluşan 12 maddeli bir araçtır. Maddeler 7’li Likert tipi derecelendirme üzerinden puanlanmakta olup ölçekten alınan yüksek puanlar güçlü bir terapötik ittifaka işaret etmektedir. Türk örnekleminde gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, modifikasyonların ardından kabul edilebilir ve iyi düzeyde uyum indekslerine ulaşıldığını ortaya koymuştur (CFI = .97, TLI = .95, RMSEA = .056). Ölçeğin danışan formu için Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .86 olarak rapor edilmiştir (Gülüm vd., 2018).

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

İşlem

Bu araştırma Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun Türkçeye ve Türk kültürüne uyarlama süreci bir dizi adımda gerçekleştirilmiştir. Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formunun Türkçeye uyarlanması sürecinde, ölçeği geliştiren araştırmacılar ile e-posta yoluyla iletişim kurulmuştur ve ölçek uyarlama çalışması için gereken izinler alınmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması için çeviri-tekrar çeviri yöntemi kullanılmıştır. İngilizce dil düzeyi ve alan bilgisi yeterli olan 5 farklı uzman tarafından ölçek Türkçeye çevrilmiştir. Çevirileri değerlendirmek için psikoloji alanından dört alan uzmanı tarafından bir uzman paneli gerçekleştirilmiştir. Panelde uzmanlar 5 ayrı çeviriyi değerlendirerek Türkçe ölçek formunu oluşturmuştur. Uzman panelinden sonra karar verilen çevrilmiş maddelerin doğruluğunu kontrol etmek ve çeviri hatalarını en aza indirmek için, çeviri orijinal diline geri çevrildi. Bu ters çeviri, orijinal dilde akıcı olan ve ölçeğin orijinal dilini konuşan ancak çeviri sürecine dahil olmayan 3 ayrı uzman tarafından yapılmıştır ve herhangi bir uyuşmazlığa rastlanmamıştır. Son olarak, oluşturulan Türkçe form dil ve kültüre uygunluğunu test etmek için 10 farklı kişiye pilot uygulama kapsamında uygulanmıştır. Daha sonra ölçeğin maddelerinin açık ve net olup olmama durumunu değerlendirmeleri için iki Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeninden destek alınmıştır. Bu çalışma sonucunda elde edilen dönütler neticesinde ölçek maddelerindeki anlaşılması güç ifadeler revize edilerek nihai ölçek formu oluşturulmuştur. Araştırmada toplanan verilerin analizlerinin gerçekleştirilmesinde SPSS 25.0 ve R programları kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi için R programı içinde “lavaan”, verilerin görselleştirilmesi için “semPlot” paketi kullanılmıştır.

• BULGULAR

Uyarlanan 11 maddelik Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun psikometrik özelliklerini belirlemek amacıyla yapı ve ölçüt geçerliği analizleri ile iç tutarlık, yarıya bölme ve madde analizi çalışmalarını kapsayan güvenilirlik hesaplamaları gerçekleştirilmiştir (Comrey & Lee, 2013; Jackson, 2003; Kline, 2023).

- **Geçerliğe İlişkin Bulgular**
- **Yapı Geçerliği**

Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. Kuramsal yapı doğrultusunda ölçeğin iki faktörlü yapısı sınanmıştır. İlk modelin uyum indekslerinin istenen düzeyde olmaması üzerine modifikasyon indeksleri incelenmiştir. Kuramsal değerlendirmeler doğrultusunda yalnızca 7. ve 8. maddeler arasında hata kovaryansı tanımlanmıştır. Kovaryans ekleme işlemi yalnızca istatistiksel iyileştirme amacıyla değil, aynı zamanda maddelerin içerik benzerliği ve ortak yöntem etkisi dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir (Tabachnick vd., 2013).

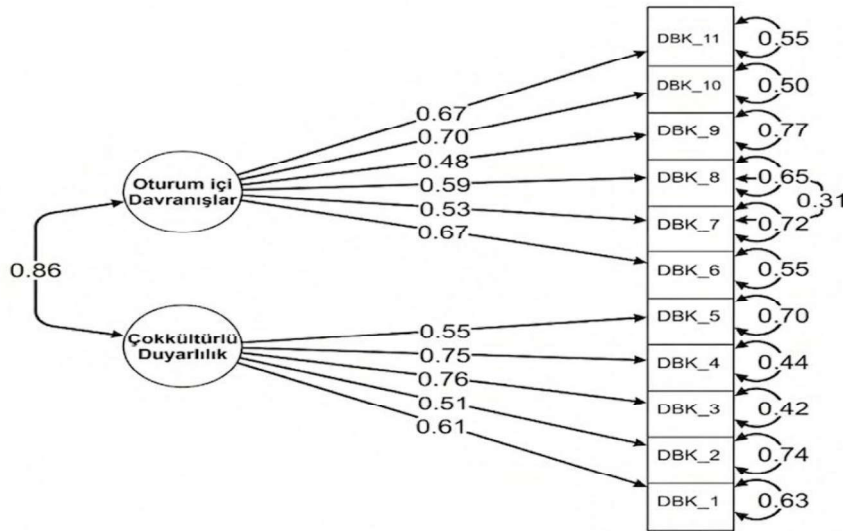
Uyum değerleri incelendiğinde revize edilen iki faktörlü modelin kabul edilebilir ve iyi düzeyde uyum gösterdiği belirlenmiştir ($\chi^2/sd = 1.89$, RMSEA = .065, CFI = .984, TLI = .979, SRMR = .070). Buna göre ölçeğin iki faktörlü yapısının doğrulandığı söylenebilir (Brown, 2015; Kline, 2023).

Şekil 1’de görüldüğü üzere standartlaştırılmış faktör yükleri .49 ile .75 arasında değişmektedir. Faktör yüklerinin .40 ve üzeri değerler için kabul edilebilir olduğu, .50 ve üzeri yüklerin ise güçlü göstergeler olarak değerlendirildiği belirtilmektedir (Hair vd., 2010). Bu doğrultuda

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

maddelerin yeterli faktör yüküne sahip olduğu görülmüş ve herhangi bir maddenin ölçekten çıkarılmasına gerek duyulmamıştır. DFA modelinde Oturum İçi Danışman Davranışlar ile Çok Kültürlü Duyarlılık faktörleri arasındaki latent korelasyon $\phi = .886$ olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek korelasyon iki faktörün yakından ilişkili ancak ayrışık yapılar olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, modifikasyon indeksleri doğrultusunda tanımlanan madde 7 ve madde 8 hata kovaryansı istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($r = .204$, $z = 4.01$, $p < .001$). Doğrulamalı faktör analizine ilişkin uyum indeksleri Tablo 2’de, standartlaştırılmış faktör yükleri ise Tablo 3’de sunulmuştur.

Şekil 1. Doğrulamalı Faktör Analizi Path Diyagramı

Tablo 2
Doğrulamalı Faktör Analizi Uyum İndeksleri

Uyum Ölçütleri	Mükemmel Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Model Değeri
χ^2/sd	$0 < \chi^2/sd < 2$	$2 < \chi^2/sd < 5$	1.89
RMSEA	$0 < RMSEA < .05$	$.05 < RMSEA < .08$	.065
CFI	$.95 < CFI < 1.00$	$.90 < CFI < .95$	.984
TLI	$.95 < TLI < 1.00$	$.90 < TLI < .95$	.979
SRMR	$0 < SRMR < .05$	$.05 < SRMR < .08$	.070

Not. (Brown, 2015; Hu & Bentler, 1999; Sümer, 2000)

Tablo 3
Standartlaştırılmış Faktör Yükleri

Alt Boyut	Madde	Faktör Yüğü (β)
Çok Kültürlü Duyarlılık	M1	.67
	M2	.51
	M3	.73
	M4	.75
	M5	.52
Oturum İçi Danışman Davranışları	M6	.66
	M7	.51
	M8	.58
	M9	.49
	M10	.74
	M11	.73

Ölçüt Geçerliği

Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun ölçüt bağıntılı geçerliğini incelemek amacıyla ölçeği ve alt boyut puanları ile Gözden Geçirilmiş Terapi ve Terapistten Memnuniyet Ölçeği (TTMÖ-G) ve Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu (ÇİE-KF) puanları arasındaki ilişkiler test edilmiştir. Bu iki ölçme aracının ölçüt olarak seçilmesinin temel kuramsal gerekçesi, ölçeğin ölçtüğü danışman bilişsel karmaşıklığı yapısının danışan memnuniyeti ve terapötik ittifak ile ilişkili olmasının beklenmesidir.

Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun *Oturum İçindeki Danışman Davranışları* ve *Danışmanın Çok Kültürlü Duyarlılığı* alt boyutları, danışmanın danışanı çok boyutlu değerlendirme, müdahalelerini danışanın ihtiyaçlarına göre düzenleme ve kültürel farklılıklara duyarlı yaklaşma becerilerini yansıtmaktadır (Gantt-Howrey, 2025). Bu özelliklerin danışanların terapi sürecinden ve terapistlerinden duydukları memnuniyet ile ilişkili olması beklenmektedir. Bu doğrultuda terapi sürecine ve terapistle yönelik memnuniyeti değerlendiren Gözden Geçirilmiş Terapi ve Terapistten Memnuniyet Ölçeği (TTMÖ-G), ölçüt geçerliği aracı olarak kullanılmıştır. İkinci olarak, mevcut ölçeğin alt boyutlarının terapötik ilişkinin niteliğiyle de ilişkili olduğu düşünülmektedir. Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu (ÇİE-KF), terapötik ittifakı *görev*, *amaç* ve *bağ* olmak üzere üç boyutta değerlendirmektedir (Gülüm vd., 2018). Danışmanın seans içindeki müdahalelerini etkili biçimde yönetebilmesi ve kültürel duyarlılık gösterebilmesinin, danışan ile kurulan terapötik bağın güçlenmesi ve terapi amaçları ile görevlerine yönelik iş birliğinin artmasıyla ilişkili

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

olması beklenmektedir. Bu nedenle ÇİE-KF, mevcut ölçeğin ölçüt bağıntılı geçerliğini değerlendirmek amacıyla araştırmaya dâhil edilmiştir.

Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formunun ölçüt bağıntılı geçerliğini belirlemek amacıyla ölçek ve alt boyutları ve TTMÖ-G ile ÇİE-KF toplam ve alt boyut puanları arasındaki ilişkiler basit korelasyon analizi ile incelenmiştir. Analizler, ölçüt geçerliği verisi sağlayan 46 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinden yürütülmüş olup korelasyon katsayılarına ilişkin bulgular Tablo 4’de sunulmaktadır.

Tablo 4

Ölçüt Geçerliği Korelasyon Tablosu

Değişkenler	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	1	2	3	4	5	6
1. Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu	46	32.22	5.15	—					
2. Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu Çok Kültürlü Duyarlılık	46	14.63	2.42	.91***	—				
3. Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu Oturum İçi	46	17.59	3.10	.95***	.74***	—			
4. TTMÖ-G	46	44.07	9.24	.73***	.66***	.69***	—		
5. TTMÖ-G Terapistten Memnuniyet	46	42.05	7.22	.74***	.69***	.70***	.96***	—	
6. Çalışma İttifakı	46	42.59	8.55	.65***	.59***	.63***	.93***	.86***	—

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Değişkenler	N	$\bar{X}$	SS	1	2	3	4	5	6
Envanteri -Kısa Form									
Not. *** $p < .001$.									

Tablo 4'deki veriler incelendiğinde, Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formunun ve alt boyutlarının her iki ölçüt değişkeniyle istatistiksel açıdan anlamlı ve güçlü ilişkiler sergilediği görülmektedir. Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formunun, Gözden Geçirilmiş Terapi ve Terapistten Memnuniyet Ölçeği (TTMÖ-G) ile güçlü düzeyde pozitif yönlü ilişki gösterdiği saptanmış ($r = .73, p < .001$), TTMÖ-G'nin Terapistten Memnuniyet alt boyutuyla da benzer düzeyde anlamlı ilişki sergilediği görülmüştür ($r = .74, p < .001$). Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu (ÇİE-KF) ile olan ilişkinin ise orta-güçlü düzeyde pozitif yönlü olduğu belirlenmiştir ($r = .65, p < .001$).

Alt boyutlar incelendiğinde, Danışmanın Çok Kültürlü Duyarlılığı alt boyutunun TTMÖ-G ile ($r = .66, p < .001$) ve Terapistten Memnuniyet alt boyutuyla ($r = .69, p < .001$) güçlü düzeyde pozitif yönlü ilişki gösterdiği saptanmıştır. ÇİE-KF ile olan ilişki de istatistiksel açıdan anlamlı ve orta-güçlü düzeyde olup ($r = .59, p < .001$) beklenen yönde gerçekleşmiştir. Oturum İçindeki Danışman Davranışları (Seans İçi) alt boyutunun ise TTMÖ-G ($r = .69, p < .001$) ve Terapistten Memnuniyet alt boyutu ($r = .70, p < .001$) ile güçlü düzeyde pozitif yönlü ilişki gösterdiği, ÇİE-KF ile saptanan korelasyon katsayısının ise $r = .63 (p < .001)$ düzeyinde olduğu görülmektedir.

Güvenirliliğe İlişkin Bulgular

İç Tutarlılık Analizi: Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek üzere hesaplanan Cronbach alfa (α) güvenirlik katsayısı, Çok Kültürlü Duyarlılık alt boyutu için $\alpha = .700$, Oturum İçi Danışman Davranışları alt boyutu için $\alpha = .703$ ve tüm ölçek (11 madde) için $\alpha = .820$ olarak bulunmuştur. Madde silinmesi sonrasında oluşan alfa değerleri incelendiğinde, herhangi bir maddenin ölçekten çıkarılmasının iç tutarlık katsayısını mevcut düzeyin üzerine çıkarmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5
Cronbach Alfa Tablosu

Cronbach Alfa	Maddeler	$\bar{X}$	Madde Toplam Korelasyonu	Standart Sapma
Çok Kültürlü Duyarlılık $\alpha = .700$	Madde1	2.99	.481	0.730
	Madde2	3.05	.377	0.638
	Madde3	3.29	.461	0.696
	Madde4	3.26	.545	0.763
	Madde5	3.01	.397	0.765
	Madde6	3.15	.468	0.702

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Oturum İçi Davranışlar $\alpha = .703$	Madde7	3.20	.420	0.683
	Madde8	3.26	.522	0.649
	Madde9	3.18	.491	0.867
	Madde10	3.07	.541	0.748
	Madde11	2.95	.435	0.746

Tablo 6

Madde Silinmesi Sonrası Cronbach Alfa Değeri

Maddeler	Madde Silinirse Cronbach Alfa
Madde1	.634
Madde2	.675
Madde3	.643
Madde4	.604
Madde5	.672
Madde6	.652
Madde7	.667
Madde8	.639
Madde9	.690
Madde10	.627
Madde11	.662

Yarıya Bölme Analizi (Split-Half): Ölçeğin Çok Kültürlü Duyarlılık alt boyutuna tek-çift yöntemiyle yarıya bölme analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda, 3 maddeden oluşan birinci parçanın Cronbach alfa katsayısı $\alpha = .570$, 2 maddeden oluşan ikinci parçanın katsayısı ise $\alpha = .539$ olarak hesaplanmıştır. İki yarı arasındaki korelasyon $r = .510$ iken, Spearman-Brown katsayısı .682'dir. Oturum İçi Danışman Davranışları alt boyutuna da aynı yöntemle analiz uygulanmıştır. Birinci parçanın (M6, M7, M8) Cronbach alfa katsayısı $\alpha = .605$, ikinci parçanın (M9, M10, M11) katsayısı ise $\alpha = .492$ olarak hesaplanmıştır. İki yarı arasındaki korelasyon $r = .541$ ve Spearman-Brown katsayısı .702 olarak bulunarak ölçeğin güvenilirliği desteklenmiştir.

Tablo 7

Yarıya Bölme Analizi Tablosu

	1.Parça		2. Parça	
	α	Madde Sayısı	α	Madde Sayısı
Çok Kültürlü Duyarlılık	.570	3	.539	2

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Korelasyon				.510	
Spearman-Brown Katsayısı				.682	
Oturum İçi Danışman Davranışları	.605	3	.492		3
Korelasyon				.541	
Spearman-Brown Katsayısı				.702	

Madde Analizi: Madde ayırt edicilik düzeylerini belirlemek amacıyla madde-toplam korelasyonu ve alt-üst %27'lik grup ortalamaları farkına dayalı t-testi yapılmıştır. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyon katsayıları Çok Kültürlü Duyarlılık boyutunda .377 ile .545 arasında, Oturum İçi Davranışlar boyutunda ise .420 ile .541 arasında değişmektedir. Bütün değerlerin .30 sınırının üzerinde olması maddelerin yeterli ayırt ediciliğe sahip olduğunu göstermektedir. Alt ve üst %27'lik grupların madde ortalamaları arasındaki farkların incelendiği t-testi sonucunda da tüm maddeler için iki uç grup arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < .001$).

Tablo 8

Alt Grup- Üst Grup Madde Analizi t-testi Tablosu

Madde	Grup	N	$\bar{X}$	SS	SH
M1	Alt grup	159	2.79	.678	.074
	Üst grup	52	3.60	.53	.059
M2	Alt grup	159	2.87	.575	.071
	Üst grup	52	3.58	.51	.051
M3	Alt grup	159	3.11	.681	.080
	Üst grup	52	3.85	.36	.057
M4	Alt grup	159	3.04	.749	.087
	Üst grup	52	3.85	.426	.056
M5	Alt grup	159	2.80	.710	.082
	Üst grup	52	3.71	.684	.091
M6	Alt grup	146	2.63	.601	.109
	Üst grup	65	3.69	.531	.113
M7	Alt grup	146	2.69	.610	.071
	Üst grup	65	3.65	.546	.066
M8	Alt grup	146	2.80	.592	.075
	Üst grup	65	3.82	.385	.083
M9	Alt grup	146	2.54	.772	.075

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

	Üst grup	65	3.66	.723	.085
M10	Alt grup	146	2.45	.685	.075
	Üst grup	65	3.73	.591	.078
M11	Alt grup	146	2.38	.701	.076
	Üst grup	65	3.39	.681	.090

Tablo 9
Alt Grup Üst Grup Madde Analizi Toplam Korelasyon Tablosu

Madde	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu	$\bar{X}$	SS	Alt-Üst Madde Ayırt Edicilik İndeksi (t)
M1	.481	2.99	.730	-10.762
M2	.377	3.05	.638	-8.592
M3	.461	3.29	.696	-10.791
M4	.545	3.26	.763	-13.256
M5	.397	3.01	.765	-11.727
M6	.468	3.15	.702	-10.542
M7	.420	3.20	.683	-9.256
M8	.522	3.26	.649	-11.484
M9	.491	3.18	.867	-8.450
M10	.541	3.07	.748	-12.095
M11	.435	2.95	.746	-10.391

Tüm t değerleri için $p < .001$

TARTIŞMA

Bu araştırma, psikolojik danışmanların bilişsel karmaşıklık düzeylerini doğrudan danışan algısı üzerinden değerlendiren Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun Türkçe uyarlamasını sunmaktadır. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türk örnekleminde kabul edilebilir düzeyde geçerlik ve güvenirlik özelliklerine sahip olduğuna işaret etmektedir ve orijinal çalışmayla (Gantt-Howrey, 2025) büyük ölçüde paralel bir psikometrik profil sergilemektedir.

Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu Türkçe formunun Gözden Geçirilmiş Terapi ve Terapistten Memnuniyet Ölçeği (TTMÖ-G) ile yüksek düzeyde ($r = .73, p < .001$), Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu (ÇİE-KF) ile ise orta düzeyde ($r = .65, p < .001$) pozitif ilişki sergilediği görülmüştür. Orijinal çalışmada Gantt-Howrey (2025), algılanan bilişsel karmaşıklık ile danışan memnuniyeti arasında $r = .54$ düzeyinde bir ilişki raporlamıştır. Türkçe formda TTMÖ-G ile elde edilen $r = .73$ değerinin orijinal çalışmada bildirilen ilişki büyüklüğünü aşması dikkat çekicidir. Bu farklılık kısmen TTMÖ-G'nin danışan memnuniyetini ve terapist ilişkisini birlikte ölçen çok boyutlu bir yapıya sahip olmasından kaynaklanıyor olabilir. Bununla birlikte yüksek korelasyon değeri kuramsal açıdan beklenen yönde örtüşmektedir: bilişsel karmaşıklık düzeyi yüksek danışmanların danışan memnuniyetini güçlendirdiği (Gantt-Howrey, 2025), terapötik ittifakın güçlü olduğu süreçlerde ise danışanların danışmanlarını daha yetkin ve anlayışlı bulduğu bilinmektedir (Soygüt ve Işıklı, 2008; Gülüm vd., 2018). Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Formu puanlarının her iki ölçütle anlamlı biçimde ilişkili olması, ölçeğin danışman kalitesine ilişkin paylaşılan bir algı boyutunu yakaladığına işaret etmektedir.

Doğrulamalı faktör analizi, revize edilen iki faktörlü yapının kabul edilebilir ve iyi düzeyde uyum indekslerine ulaştığını ortaya koymuştur ($\chi^2/sd = 1.89$, CFI = .984, RMSEA = .065, SRMR = .070). Orijinal çalışmada bildirilen uyum değerleriyle (CFI = .96, TLI = .95, RMSEA = .07, SRMR = .04) karşılaştırıldığında Türkçe formun büyük ölçüde paralel bir psikometrik profil sergilediği görülmektedir. Bu paralellik, ölçeğin iki faktörlü yapısının farklı bir kültürel bağlamda da geçerliliğini koruduğuna işaret etmekte ve kültürler arası kararlılığına ilişkin ilk kanıtları sunmaktadır. Standartlaştırılmış faktör yüklerinin .49 ile .75 arasında değiştiği ve tüm maddelerin kabul edilebilir sınırların üzerinde kaldığı görülmüştür (Hair vd., 2017). Orijinal çalışmada faktör yükleri .65 ile .80 arasında raporlanmış olmakla birlikte Türkçe formun yük aralığı da psikometrik ölçütleri karşılamaktadır. En düşük yük M9 maddesinde (.49) gözlemlenmiştir; bu madde danışanın terapide kendi tutum ve davranışlarının sorgulanmasına ilişkin deneyimi ölçmektedir. Orijinal ölçekte benzer içerikteki maddelerin de görece düşük yük sergilediği göz önünde bulundurulduğunda (Gantt-Howrey, 2025), bu bulgu Türkçe forma özgü bir sorundan ziyade yapının kavramsal yapısından kaynaklanan sistematik bir örüntüye işaret ediyor olabilir. Orijinal çalışmada maksimum olabilirlik tahminiyle elde edilen standart indeksler Türkçe formdakiyle büyük ölçüde örtüşmektedir.

Modelde Oturum İçindeki Danışman Davranışları ile Danışmanın Çok Kültürlü Duyarlılığı faktörleri arasında yüksek latent korelasyon ($\phi = .886$) saptanmıştır; bu değer iki boyut arasında yaklaşık %78 oranında paylaşılan varyansa karşılık gelmektedir. Orijinal çalışmada da iki faktör arasında anlamlı bir ilişki raporlanmış (Gantt-Howrey, 2025) ve Gantt-Howrey ile Kemer'in (2023) nitel çalışmasında danışanların oturum içi davranışları ile çok kültürlü duyarlılığı birbirine bağlantılı ve iç içe geçmiş deneyimler olarak tanımladıkları ortaya konmuştur. Bu iki boyutun kavramsal olarak ayrışık olmakla birlikte danışanlar tarafından bütüncül ve birbirini tamamlayan bir terapötik deneyim olarak algılandığını düşündürmektedir.

Güvenirlik bulguları incelendiğinde, ölçeğin tamamı için hesaplanan Cronbach alfa değerinin $\alpha = .820$ olduğu ve bu değer 11 maddelik bir ölçek için yaygın kabul sınırının üzerinde kaldığı görülmektedir (Nunnally, 1978). Alt boyutlar incelendiğinde Danışmanın Çok Kültürlü Duyarlılığı alt boyutu için $\alpha = .700$, Oturum İçindeki Danışman Davranışları alt boyutu için $\alpha = .703$ bulunmuştur. Orijinal çalışmada toplam ölçek için $\alpha = .913$ raporlanmıştır (Gantt-Howrey, 2025). Türkçe formda gözlemlenen bu farklılık, orijinal çalışmanın daha büyük ve kültürel açıdan daha homojen bir ABD örnekleminde yürütülmüş olmasıyla kısmen açıklanabilir. Bunun yanı sıra yüzleşme, öz-sorgulama ve çok kültürlü duyarlılık gibi kavramların Türk danışma kültüründe farklı biçimlerde çerçeveleniyor olması, maddelerin Türk örnekleminde daha değişken yorumlanmasına ve iç tutarlılık değerlerinin görece düşük çıkmasına zemin hazırlamış olabilir (Kağnıcı, 2019). Yarıya bölme analizlerinde Danışmanın Çok Kültürlü Duyarlılığı alt boyutunda Spearman-Brown katsayısı .682, Oturum İçindeki Danışman Davranışları alt boyutunda ise .702 olarak bulunmuş ve her iki katsayı da alt boyutların tutarlı ölçüm sağladığını desteklemiştir. Madde silinmesi durumunda alfa değerinin anlamlı ölçüde artmaması mevcut madde setinin yapısal bütünlüğünü desteklemektedir. Bununla birlikte alt-üst %27'lik grup karşılaştırmaları tüm maddeler için anlamlı farklar ortaya koymuştur ($p < .001$).

MeetCon Conference INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun Türkçe formu; ölçüt bağıntılı geçerlik, DFA uyumu ve madde ayırt ediciliği bakımından bir arada değerlendirildiğinde Türk örnekleminde genel olarak kabul edilebilir psikometrik özelliklere sahiptir. Bu bulgu, danışan perspektifini ölçüm sürecinin merkezine alan Gantt-Howrey'in (2025) özgün çerçevesinin farklı bir kültürel bağlamda da geçerliliğini koruduğuna işaret etmektedir. Robust DFA indeksleri, görece düşük alt boyut alfa değerleri ve yüksek latent korelasyon ($\phi = .886$) bir arada değerlendirildiğinde ölçeğin yapısal kararlılığına ilişkin bazı sorular gündeme gelse de mevcut bulgular tek faktörlü bir yapıyı desteklememektedir. Gantt-Howrey ve Kemer'in (2023) nitel çalışmasında danışanların Oturum İçindeki Danışman Davranışları ile Danışmanın Çok Kültürlü Duyarlılığını kavramsal olarak ayrışık ama işlevsel olarak bütünleşik deneyimler olarak tanımlaması, yüksek faktörler arası korelasyonun iki boyutun özerkliğini ortadan kaldırmadığını aksine bu iki boyutun terapötik ilişkide birlikte ve eş zamanlı olarak işlediğini göstermektedir.

Sınırlılıklar ve Öneriler

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Çalışma grubu uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiş olup katılımcıların %83'ünün 18–29 yaş grubunda, %84'ünün lisans veya lisansüstü eğitim düzeyinde olması örneklemin yaş ve eğitim açısından oldukça homojen bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır; bu durum bulguların Türk genel yetişkin danışan popülasyonuna genellenmesini kısıtlamaktadır. Orijinal çalışmada Gantt-Howrey (2025), cinsiyet, bölge, ırk ve etnik köken bakımından ABD genel nüfusunu temsil etmesi amacıyla temsili bir örneklem oluşturmuş; bu çalışmada ise böyle bir temsil kaygısı güdülenmemiştir. Öte yandan ölçüt geçerliği analizleri toplam 211 katılımcının yalnızca 46'sı üzerinde gerçekleştirilmiş olup bu alt örneklem büyüklüğü korelasyon katsayılarının güven aralıklarının geniş kalmasına ve elde edilen ilişki büyüklüklerinin daha az kararlı tahmin edilmesine yol açmaktadır. Son olarak verilerin çevrimiçi ortamda toplanması, hem sosyal istenirlik yanlılığı (Krumpal, 2013; Tourangeau & Yan, 2007) hem de ortak yöntem varyansı (Podsakoff vd., 2003) bakımından potansiyel bir metodolojik kısıtlılık oluşturmaktadır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda ilerleyen araştırmalar için çeşitli öneriler sunulabilir. Her şeyden önce Psikolojik Danışmanın Çok Boyutlu Danışma Yetkinliği Ölçeği: Danışan Algısı Formu'nun yetişkin yaş gruplarını, farklı eğitim düzeylerini ve çeşitli klinik hizmet türlerini — okul, kamu kurumu ve özel klinik— daha dengeli biçimde temsil eden büyük ve heterojen örneklemle sınanması, psikometrik özelliklere ilişkin daha kapsamlı kanıtlar üretecektir. Orijinal çalışmada Gantt-Howrey (2025), ölçüt geçerliğini değerlendirmek amacıyla Counselor Cognitions Questionnaire gibi mevcut bilişsel karmaşıklık ölçümleriyle karşılaştırma yapılmasını önermiştir; bu öneri Türkiye bağlamı için de geçerliliğini korumakta, danışman öz-yeterlik ölçümleri ve süpervizör değerlendirmeleriyle yapılacak çapraz geçerlemeler ölçüt geçerliği kanıtlarını güçlendirecektir. Ölçeğin danışman deneyim düzeyi (Welfare ve Borders, 2010), danışman adaylarında beceri eğitimi (Duys ve Hedstrom, 2000) ve çok kültürlü danışma yeterlikleri (Martinez ve Dong, 2020) gibi kuramsal açıdan ilişkili değişkenlerle bağlantısının incelenmesi yapı geçerliğini genişletecektir. Türkiye'deki PDR lisans programları ve Türk PDR Derneği'nin süpervizyon yönergeleri çerçevesinde danışman adayları üzerinde yürütülecek çalışmalar, orijinal ölçeğin eğitim ve süpervizyon ortamlarındaki kullanımına yönelik çıkarımlarını (Gantt-Howrey, 2025) Türkiye bağlamına taşıma fırsatı sunacaktır. Boylamsal

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

tasarımlar ise bilişsel karmaşıklık algısının danışma süreci içindeki değişimini izlemeye ve süpervizyon süreçleriyle ilişkisini ortaya koymaya imkân tanıyacaktır.

KAYNAKÇA

- Aladağ, M., & Kemer, G. (2016). Clinical supervision: An emerging counseling specialty in Turkey. *The Clinical Supervisor*, 35(2), 175–191.
- Bieri, J. (1955). Cognitive complexity–simplicity and predictive behavior. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 51(2), 263–268. <https://doi.org/10.1037/h0043308>
- Blaas, C. D., & Heck, E. J. (1978). Selected process variables as a function of client type and cognitive complexity in beginning counselors. *Journal of Counseling Psychology*, 25(4), 337–343.
- Borders, L. D. (1989). Developmental cognitions of first practicum supervisees. *Journal of Counseling Psychology*, 36(2), 163–169. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.36.2.163>
- Bordin, E. S. (1979). The generalizability of the psychoanalytic concept of the working alliance. *Psychotherapy: Theory, Research & Practice*, 16(3), 252–260.
- Brown, T. A. (2015). *Confirmatory factor analysis for applied research* (2nd ed.). Guilford Publications.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (21. baskı). Pegem Akademi.
- Castillo, J. H. (2018). Cognitive complexity in counseling and counselor education: A systematic and critical review. *The Journal of Counselor Preparation and Supervision*, 11(1), 3. <https://digitalcommons.sacredheart.edu/jcps/vol11/iss1/3>
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (2013). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Psychology Press.
- Crockett, W. H. (1965). Cognitive complexity and impression formation. In B. A. Maher (Ed.), *Progress in experimental personality research* (Vol. 2, pp. 47–90). Academic Press.
- Dolan, S. L., Perz, S. J., McComb, S. A., & Kirkpatrick, J. M. (2013). Complexity of the cognitive structures of healthcare providers: A case for measuring differentiation and integration. *Journal of Healthcare Management*, 58(3), 183–200.
- Duys, D. K., & Hedstrom, S. M. (2000). Basic counseling skills training and counselor cognitive complexity. *Counselor Education and Supervision*, 40(1), 8–18. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6978.2000.tb01795.x>
- Fong, M. L., Borders, L. D., Ethington, C. A., & Pitts, J. H. (1997). Becoming a counselor: A longitudinal study of student cognitive development. *Counselor Education and Supervision*, 37(2), 100–114. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6978.1997.tb00536.x>

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

- Gantt-Howrey, A. (2025). Client perceptions of counselor cognitive complexity. *Counselor Education and Supervision*, 64, 220–232. <https://doi.org/10.1002/ceas.12333>
- Gantt-Howrey, A., & Kemer, G. (2023). Counselor educators' views on cognitively complex trainees: A Q method study. *Counselor Education and Supervision*, 62, 297–310. <https://doi.org/10.1002/ceas.12267>
- Gantt-Howrey, A., Woods, E. E., & Kemer, G. (2024). Counselor trainee cognitive complexity: Peer interactions and assessments. *Teaching and Supervision in Counseling*, 6(1), 1–14. <https://doi.org/10.7290/tsc06O6p7>
- Granello, D. H. (2010). Cognitive complexity among practicing counselors: How thinking changes with experience. *Journal of Counseling & Development*, 88(1), 92–100. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6678.2010.tb00155.x>
- Gülüm, İ. V., Uluç, S., & Soygüt, G. (2018). Çalışma İttifakı Envanteri Kısa Formu'nun (ÇİE-KF) psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 33(81), 54–68.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective* (7th ed.). Pearson.
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2017). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)* (2nd ed.). Sage.
- Harvey, O. J., Hunt, D. E., & Schroder, H. M. (1961). *Conceptual systems and personality organization*. Wiley.
- Horvath, A. O., & Greenberg, L. S. (1989). Development and validation of the Working Alliance Inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 36(2), 223–233.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1–55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
- Jackson, D. L. (2003). Revisiting sample size and number of parameter estimates: Some support for the N:q hypothesis. *Structural Equation Modeling*, 10(1), 128–141. https://doi.org/10.1207/S15328007SEM1001_6
- Kağnıcı, D. Y. (2013). Çok kültürlü psikolojik danışma eğitiminin rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programlarına yerleştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(40), 222–231.
- Kağnıcı, D. Y. (2019). *Kültür ve psikolojik danışma*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kelly, G. A. (1955). *The psychology of personal constructs*. Norton.

MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK

- Kimberlin, C. L., & Friesen, D. (1980). Counselor cognitive complexity and client complexity. *Journal of Counseling Psychology*, 27(3), 248–255. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.27.3.248>
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling* (5th ed.). Guilford Publications.
- Krumpal, I. (2013). Determinants of social desirability bias in sensitive surveys: A literature review. *Quality & Quantity*, 47(4), 2025–2047. <https://doi.org/10.1007/s11135-011-9640-9>
- Ladany, N., Marotta, S., & Muse-Burke, J. L. (2001). Counselor experience related to complexity of case conceptualization and supervision preference. *Counselor Education and Supervision*, 40(3), 203–219. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6978.2001.tb01253.x>
- Loevinger, J. (1976). *Ego development: Conceptions and theories*. Jossey-Bass.
- Martinez, J. K., & Dong, S. (2020). An investigation of multicultural counseling competence development among graduate-level counseling students through mindfulness, cognitive complexity, and cognitive flexibility. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 42, 292–306. <https://doi.org/10.1007/s10447-020-09400-2>
- McAuliffe, G., & Lovell, C. (2006). The influence of counselor epistemology on the helping interview: A qualitative study. *Journal of Counseling & Development*, 84(3), 308–317. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6678.2006.tb00410.x>
- Meydan, B., & Koçyiğit-Özyiğit, M. (2016). Psikolojik danışman adaylarının bilişsel karmaşıklık düzeylerinin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 6(46), 43–56.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). McGraw-Hill.
- Perry, W. G. (1981). Cognitive and ethical growth: The making of meaning. In A. Chickering (Ed.), *The modern American college* (pp. 76–116). Jossey-Bass. (Original work published 1970)
- Piaget, J. (1977). *The development of thought: Equilibration of cognitive structures*. Viking Press.
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J.-Y., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of Applied Psychology*, 88(5), 879–903. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.5.879>
- Ridley, C. R., Mollen, D., & Kelly, S. M. (2011). Beyond microskills: Toward a model of counseling competence. *The Counseling Psychologist*, 39(6), 825–864. <https://doi.org/10.1177/0011000010378440>
- Siviş-Çetinkaya, R., & Kararımak, Ö. (2012). Psikolojik danışman eğitimi ve mesleğin profesyonel kimlik gelişimi için gereksinim duyulan yasa ve yönetmelik düzenlemeleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 232–243.

**MeetCon Conference
INTERNATIONAL CONFERENCE NETWORK**

- Soygüt, G., & Işıklı, S. (2008). Terapötik ittifakın değerlendirilmesi: Çalışma İttifakı Envanteri'nin (ÇİE) Türkçe formunun güvenilirlik ve geçerlilik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(4), 398–408.
- Stoltenberg, C. D., & McNeill, B. W. (2010). *IDM supervision: An integrative developmental model for supervising counselors and therapists* (3rd ed.). Routledge.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49–74.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Tangen, J. L. (2017). Cognitive complexity in counseling. In J. Carlson & S. B. Dermer (Eds.), *The SAGE encyclopedia of marriage, family, and couples counseling* (pp. 238–241). SAGE Publications.
- Tourangeau, R., & Yan, T. (2007). Sensitive questions in surveys. *Psychological Bulletin*, 133(5), 859–883. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.133.5.859>
- Tracey, T. J., & Kokotovic, A. M. (1989). Factor structure of the Working Alliance Inventory. *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 1(3), 207–210.
- Ünverdi Demir, B., Gülcan Çakmak, B., & Erden Çınar, S. (2025). Satisfaction with Therapy and Therapist Scale–Revised: Adaptation to the Turkish context. *Journal of Cognitive Behavioral Psychotherapy and Research*, 14(2), 89–98.
- Welfare, L. E., & Borders, L. D. (2010a). Counselor cognitions: General and domain-specific complexity. *Counselor Education and Supervision*, 49(3), 162–178. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6978.2010.tb00096.x>
- Welfare, L. E., & Borders, L. D. (2010b). The Counselor Cognitions Questionnaire: Development and validation. *The Clinical Supervisor*, 29(2), 188–208. <https://doi.org/10.1080/07325223.2010.491426>